

skich, mieli wpływ swoim wyzwać z narodowości polskiego chłopca i mieszczanina, jak to w jednym piśmie tonem proroczym zapowiadano, to próżne strachy na Lachy. — Dobrze nie będzie, gdy w miejsce polskiego pana nastaną chłopcy niemieccy. Ale tak źle nie będzie, żeby dla tego głowę tracił. Ludność polska da sobie radę z niemieckimi chłopami, choćby nawet wszyscy, którzy do nas zawiatają, na dłuższy czas u nas wysiedzieli.

Zdrowy zmysł każdego z czytelników naszych osądzi, po czyjej stronie jest bałamstwo.

Sprawa właścicieli większych posiadłości, to jeszcze nie sprawa całego narodu — ale jednak to sprawa ogólna o tyle, że itd...

Większa połowa ludu polskiego o bywa się bez szlachty i żyje, ale się nie mczy itd...

Komisyja kolonizacyjna temu nie winna, że większa własność idzie na substancję — ale komisyja kolonizacyjna korzysta z obecnego przesilenia ekonomicznego i sprowadzać będzie osadników Niemców, którzy wyprą wielką część polskiego ludu robotczego — spacyz w ten sztuczny sposób stosunek narodowy i wyznaniowy. To jest wina komisyji kolonizacyjnej.

Spółeczeństwa naszego nie dzielimy na stany, na kasty, nie każemy się jedynym obywać bez drugich, bo to jest zębna zasada, to zakrawa na odszczepienie narodowe.

Wspólna moc tylko zdoła nas ocalić!

Głosy rosyjskie.

Obok roztrząsanego wielostronnie przymerza francuzko-rosyjskiego w prasie petersburskiej wyłonił się jeszcze jeden projekt nowego sojuszu. Pochop do tego dała wizyta arcyksięcia Karła w Peterhofie i stopniowa zmiana frontu prasy półurzędowej Wiednia i Pesztu. To szczególniejsze skłania p. Komarowa do niektórych wyjaśnień pod adresem austriackich sympatyj.

Czy więc wypada nam czystość się — pisać „Świat“ — tą nagłą zmianą w nastroju sfer dyplomatycznych sąsiedniego państwa? Przedewszystkiem należy zauważyć, iż stosunek Rosji do Austrii różni się zasadniczo od stosunków rosyjsko-niemieckich. W Niemczech wszystko jest nam wrogim: i dyplomacja, zapewniająca nas o swęj przyjaźni, i handel, i przemysł, wdzierający się do Łodzi i Sosnowic, i samo wreszcie społeczeństwo, uważające nas za „barbarzyńców“ i wyobrażające sobie najwiecej, iż Rosya zadrzeć kulturze niemieckiej. W Austro-Węgrach większą część ludności stanowią Słowianie, a z pośród tych Słowian nieprzyjazyjni są względem nas tylko nieliczni polscy panowie i ich adherenci. Czesi, Chorwaci, a nawet lud polski jest usposobiony względem nas jak najlepší; o Rusinach, zamieszkujących w Galicyi, oczywiście nie ma co mówić. To właśnie stanowi przyczynę, dla czego wojna z Austrią byłaby nader smutnym wypadkiem i do takiej wojny mogłaby skłonić Rosyja jedynie ostateczność. Lecz zbliżenie pomiędzy Rosyją i urzędową Austrią może nastąpić jedynie w pewnych warunkach. Za pierwszy z tych warunków należy uważać zerwanie związku austriacko-niemieckiego. Dopóki Austrija (która nie skorzystała nawet z nauki pod Sadową) pozostanie biernym narzędziem w rękach Niemiec, dopóty przyjaźń z nią może nam przynieść jedynie szkodę. Na to zgadzają się narazicie „Mosk. Wied.“, które trafnie scharakteryzowały wędrowki austriackie (a niestety i rosyjskie także) dyplomatów do Bismarcka, nazwawszy je wędrowkami do „złotej hordy.“ Dopóki istnieje „złota horda“, t. j. hegemonia niemiecka, porozumienie pomiędzy Austrią i Rosyją nastąpić nie może, gdyż polityka austriacka będzie

madziarsko-niemiecka, t. j. niezgodną z interesami Słowian austriackich, a zatem nieprzyjazyną i względem Rosyji.

Zjazd dwóch cesarzy w Gasteinie, który oczywiście nie może przeminąć w prasie rosyjskiej bez komentarzy, wywołał dotychczas skromny tylko artykuł w „Now. Wrem.“ Zaznaczywszy, iż podobne zjazdy muszą zawsze obudzać ciekawość i chęć zglebienia tajemnicy, najczęściej na czas jakiś niedostępnej, „Now. Wrem.“ robi jedynie przypuszczenie, iż w Gasteinie była zapewne mowa o Rosyi i sprawach bałkańskich.

Przypuszczenie to — mówi cytowana gazeta — jest nader prawdopodobnym. Cesarz Wilhelm i Franciszek Józef spotkali się obecnie w takiej chwili, kiedy wypadki zeszedłej zimy znacznie zmieniły rezultaty zeszlorniego zjazdu skierniewickiego. W ciągu ostatnich 10 miesięcy Rosyja, jakby pchna siłą konieczności, stanęła na gruncie samodzielnej polityki międzynarodowej. Stało się już jasnym, iż krocząc dalej po tej tej drodze, rząd nasz nie będzie się nadal oglądał na Berlin i Wiedeń. Dla księcia Bismarcka nie w tym szczególnie przyjemnego być nie może i naturalnie trzeba w nim przypuścić chęć „przedsięwzięcia pewnych środków“, w celu „ukrótlenia“ tych samodzielnych popędów Rosyi. Tymczasem zaś, powiada „Now. Wr.“, „zupełna swoboda działania coraz bardziej staje się celem naszej polityki międzynarodowej, a ogólny stan interesów europejskich dostarcza nam dogodnego gruntu dla wypełnienia tego nowego programu.

O pobycie oficerów niemieckich w Troicko-Siergiejewskiej Ławrze w Moskwie, szeroko rozpisano się „Nowoje Wremia“. Pismo to dziwi się, dla czego dopiero po wojnie francuskiej Niemcy okazują chęć nauzenia się po rosyjsku. Jeden z licznych korespondentów tego pisma donosi, że policmajster moskiewski nie o owych uczniach niemieckich nie wiedział. Korespondent podaje następnie rozmowę, jaką miał z jednym z profesorów Akademii duchownej, Bazylim Luczyninem, ożenionym z Niemką, u którego się uczyli owi oficerowie po rosyjsku. Luczynin nie robił wcale z tego tajemnicy, że uczy Niemców po rosyjsku, i nie widział w tym nic złego.

Ale swoją drogą — odrzekł na to korespondent — według mnie, możesz pan przynieść tym wielką krzywdę ojczyźnie; pomysł pan dla czego pruski oficer uczy się po rosyjsku i to jeszcze w samem centrum Rosyi, jeżeli nie po to, aby zawczasu wystudować kraj, i w danej chwili wtargnąć tutaj jak do własnej dobrze poznanej siedziby? Bo nie możesz pan przypuszczać, aby uczyli się go przez zamiłowanie do naszej literatury?

Pan Luczynin aż popłódł i porwał się z siedzenia — pisze korespondent dalej — „Wielki Boże! — zawołał, oto następstwo nie zajmowania się polityką; ani mi to do głowy nie przyszło...“

Tu nastąpiły wyrzucenia szczerze, z których korespondent mógł się przekonać, że p. L. udziela lekcji pruskim oficerom wyłącznie w celu pomnożenia swoich szczyptych funduszy, nie starczających na utrzymanie licznej rodziny.

Nie poprzestawszy na tych odwiedzinach, korespondent postarał się zebrać bliższe o tym „pruskim sztabie“ wiadomości, z których okazuje się, że wśród elewów p. Luczynina i innych nauczycieli Ławry, znajduje się istotnie znaczny procent zagranicznych Niemców i oficerów, ale zdarzają się też i uczniowie zkindągnięciemogący nasuwać podejrzenia. Co do Prusaków, ci od kilku lat coraz częściej do Ławry zaglądną. Oto wyjątek z następnego listu korespondenta:

Przed laty osmii przybył do p. Luczynina, nauczyciela w Siergiejewsko-Troickiej Ławrze, jeden ze studentów uniwersytetu w

Moskwie i zarekomendował mu Niemca, pragnącego uczyć się po rosyjsku. Był to p. Dietrich z fabryki zyrardowskiej pod Warszawą. W rok czy dwa później drugi stu-gi student przyprowadził innego cudzoziemca, który zarekomendował się jako Szwajcar Mesch, jednocześnie dwóch jeszcze Niemców, mieniących się kupcami, przyszli na naukę do Luczynina, od dającego im dotąd lekcyc duchownego. Następnie przyjechali dwaj bracia Rupert, mieszkający w Moskwie, a będący w stósunkach z firmą „Achenbach Kolli et Comp.“ a narazicie zjawili się i pierwszy pruski oficer. Był to p. d'Alinge, pochodzenia francuskiego, ale po francusku wcale prawie nie mówił. Powiedział, że ożeniony jest z p. Menszyków, a na karcie wizytowej miał napis: „Eugène d'Alinge premier Lieutenant im 7 Königlich Sächsischen Infanterie-Regimente „Prinz Georg“, commandirt zur Kriegs-Academie.“ Przebył on u p. Luczynina około dwóch miesięcy, a było to temu lat czterech. W rok później przyjechali znów kupcy, ale p. Luczynin, nie oglądając papierów swoich uczni, nie może zapewnić i nie zapewnia, że byli tymi, za których się podawali. Między nimi był niejaki Kreczmar, który przebył u p. Luczynina 5 miesięcy, dalej niejaki Kuźnicki z Wrocławia, rodem Polak (?), ale mówiący po niemiecku, a wyglądający na żyda i mówiący akcentem żydowskim. Ten wybornie nauczył się po rosyjsku i utrzymuje z nauczycielem swym korespondencją. We dwa lata później przyjechał porucznik von Waldenfels, po roku pobytu przyprowadził z sobą niejakiho Regenaufa, który miał orderzy za wojnę francusko-pruską. Porucznik von Waldenfels zrobił znaczne postępy w nauce, ale towarzyszy jego uczył się bardzo niechętnie, jakby tylko dla oka, nie nie robił, hulął, pił, i przebył tylko trzy tygodnie. Jednocześnie z nim przybył niejaki Grebert, mieniący się kupcem francuskim z Paryża; ten doskonale wycyzzył się po rosyjsku. Następnie przyjechał hr. Pugen, mieniący się to Anglikiem, to Austriakiem. — Przyjechał on na dłuższy czas uczyć się po rosyjsku, nie mając — jak mówił — nic lepszego do roboty, ale po trzech tygodniach zachorował na tyfus, z którego o mało nie umarł, a wyzdrowiawszy, wrócił do domu. — Narazicie w lecie tego roku przybył pierwszy p. Zentel, prosty oficer pruski (nie akademik), ale mieniący się rosyjskim właścicielem ziemskim, mówił, że ojciec jego jakoby mieszka w Kurlandyi i jest rosyjskim poddanym. — Zajmował się on nauką bardzo niechętnie, także widąc tylko dla pozor, mieszkał u p. Ziebel około dwóch miesięcy, a teraz pojechał jakoby żenić się do Królewa. Po nim przybyło jeszcze czterech pruskich studentów akademii, czterech z nich, pp. von Briksen, Hahn i von Litz, są z pierwszego kursu akademii, uczą się bardzo dobrze i czynią postępy, czwarty student wyższego kursu, Hahn mówi doskonale po rosyjsku, w nauce ma upodobanie, ale za to zaangażował sobie damę, (jak mówią, żonę fotografa, której obowiązkiem jest bawić się z nim i rozmawiać po rosyjsku). Zeszłego roku do von Waldenfelsa przyjechał z Moskwy niejaki Mackenzie, — mówili, że on tam uczył się od duchownego, chociaż tak mówił dobrze po rosyjsku, że trudno go odróżnić od rodowitego Rosyanina. Oficerowie pruscy tłómaczą pobyt swój w Ławrze tem, że tam przedź można się nauczyć po rosyjsku i taniej żyć, niż w Moskwie. (?) Niektórzy oficerowie biorą lekcyc u p. Luczynina z rekomendacji swych kolegów, inni przybyli po zniesieniu się drogą telegraficzną z braćmi Rupertami (firma moskiewska Achenbach i Koli) z p. Luczyninem, a p. Zehnfelda zarekomendował kupiec Berent, mający udział w firmie moskiewskiej, handlującej herbata, a który przedtem brał także lekcyc od p. Luczynina. Wszyscy przybywający oficerowie przyjeżdżają już obznajmieni z zasadami nauki, umiają gramatykę, czytają i piszą po rosyjsku, co naturalnie ułatwia postępy w nauce.

„Są tacy — kończy korespondent „Nowoje Wremia“, — co powiedzą i już teraz mó-

wią: „Cudzoziemcy chcą się uczyć po rosyjsku, oż w tem złego!“ W tem nie ma rze-czywiście nic złego. Ale w tem, co się dzieje w Troicko-Siergiejewskiej Ławrze, my widzimy coś więcej, jak proste studiowanie rosyjskiego języka. Tu dzieje się systematyczne poznawanie i badanie Rosyi, w celu, aby we właściwą chwilę wyrzucić jęć możliwie największą szkodę. Cały system szpiegostwa i potajemnych związków urządził teraz Niemcy w Rosyi, co im tem łatwiej przychodzi, że pod osłoną tolerancyi wyznań, Interstwo zakorenziło się nie tylko we wszystkich prawie miastach Rosyi, ale co więcej szczególnie i wprost w samem sercu Rosyi — w Moskwie.“

Korespondencye Kurjera Pozn.

Z dyccezyi chełmińskiej. 12 sierpnia. (Nowy Biskup chełmiński.)

Na całej linii nam nieprzyjazynej — okrzyki triumfu się odzywają z powodu nominacyi nowego Biskupa. Mówią o jego niemiecko-patriotycznym usposobieniu i rzekomej antypatyi do Polaków; wymieniają nawet miejsca i osoby, przeciw którym, ich zdaniem, wystąpić powinien, słowem przeznaczają mu prawie rolę, jaką swego czasu Zyliński w Wilnie odgrywał.

Żeby nadzieje naszych najserdeczniejszych spełnić się miały, nie potrzebujemy się obawiać. Smutno nam wprawdzie, że najprzewielecniejszy ksiądz Nominat pierwszym będzie Biskupem chełmińskim, — który dostatecznie nie włada językiem ogromnej większości dyccezyan swoich, ale dla tego nie upatrujemy w nim jeszcze wroga i gniebiciela narodowości naszej. Wszakże przychodzi on z ramienia Ojca świętego, wchodzi więc bądź co bądź przez drzwi, a nie przez okno, a zatem też nie w zamiarze, aby rozpraszać owieczki swoje lub ranić, lecz aby je skupiać i rany ich goić. Jako uczyli i znany z gorliwości swęj kapłan wie on, że Chrystus Apostołów i ich następców posłał do wszystkich narodów, aby je nauczali i to w sposób, którym jedynie do umysłu i serca trafić można, t. j. w języku ojczystym, ku czemu szczególnie dar Ducha św. odebrali, nie zaś, aby te lub owe polityczne nadzieje Piłatów lub Herodów ziszczali. Jesteśmy o tem do tego stopnia przekonani, że sądzimy, iż każdy prawdziwy kapłan, skoro wyniesiony zostanie do tak wysokiej godności w kościele, w danym razie nawet osobistym antypatjom milczenie nakazać potrafi. Jak ś. p. ks. Biskup Marwicz, mimo że polski swój język ojczysty gorąco kochał i w stósunkach domowych i prywatnych nim wyłącznie się posługiwał, dla niemieckich dyccezyan swoich zawsze był jak najżyczliwszy, czego niejednokrotnie dał dowody, tak wątpić się niegodzi, że i ks. Redner, mimo to, albo raczej właśnie dla tego, że ojczysty swój język niemiecki wysoko ceni, naszę do mowy ojców miłość i przywiązanie wyrozumie i uszanuje. Wiemy wprawdzie, jak trudnym w obecnych czasach jest u nas stanowisko Biskupa — sam ks. Nominat na pierwszą wieść o dezygnacyi swojej na stolicę chełmińską, wymówił te słowa: „Würde-Bürde“ — ale o ile go znamy, jest on mężem charakteru i nigdy nie ulegnie wpływom pozakościelnym na szkodę powierzony sobie od Boga trzody. Wtedy też może on być pewnym naszęj czci i powolności i gdyby mu się jeszcze udało do tego stopnia nabyć wiadomości języka polskiego, żeby do ludu polskiego po polsku przemawiał, może być nawet pewnym naszęj miłości. „Benedictus, qui venit in nomine Domini!“

Wiedeń, 12 sierpnia.

(Pismo króla węgierskiego do ministra Tiszy. — Rocznica zamianowania hr. Taaffego prezesem gabinetu. — Varia.)

(☞) Od dawna już żaden akt cesar-

ski nie sprawił tak ogromnego wrażenia, jak ogłoszone wczoraj w urzędowym dzienniku peszteńskim pismo odręczne króla do prezesa gabinetu węgierskiego. Monarcha wyraża ubolewanie, że znane nominacye wojskowe (Edelsheim — Jansky) dostarczyły powodu do mylnych tłumaczeń i agitacyi i oświadcza, że owe nominacye wynikił jedynie ze względów fachowych. A zatem monarcha zapewnia naród węgierski, że generał baron Edelsheim-Gynlaj nie otrzymał dimisyi z powodu jego przyjaźni dla Węgrów uczuć, i że generał Jansky nie dla tego został mianowany generałem dywizyi, ponieważ obraził uczucia patriotyczne Madziarów. Węgrzy zatem doczekali się najświetniejszej satysfakcyi, jakiej się mogli domagać, i tylko przewrotność i opozycya systematyczna mogłyby nadal owe nominacye wojskowe wystawiać jako prowokacya narodu węgierskiego. Ale nadto król w swém piśmie odręcznym oświadcza, że duch w ojska nie może być inny, jak duch monarchy, a zatem musi być wierny stósunkom konstytucyjnym. W Węgrzech w chwili największego wzburzenia umysłów powstała myśl, aby zażądać przysięgi wspólnego wojska na konstytucyę węgierską (czyli akt ugody z roku 1867). Otóż przytoczone co dopiero słowa manifestu królewskiego czynią to całkiem zbytecznym, skoro monarcha sam podnosi obowiązek wojska szanowania konstytucyi. W Węgrzech naturalnie reskrypt cesarski wywołał wielkie uniesienie. Uważają tam zatarg w sprawie wojskowej jako ostatecznie załatwiony. Dla p. Tiszy list cesarski jest wotum ufności niepospolitej działalności i równa się w tej mierze znanym orędzjom cesarza Wilhelma, wydanym na poparcie księcia Bismarcka. Jeżeli zaś tutaj istnieje rzeczywiste owa tajemnie działająca wojskowa kamaryla, o której od czasu do czasu wspominają dzienniki węgierskie, to wczorajszy reskrypt cesarza a króla węgierskiego zadał jej cios śmiertelny.

Dziś przed siedmiu laty — 12 sierpnia 1879 — rozkazem cesarza, datowanym z Monachium, hr. Edward Taaffe został mianowany prezesem gabinetu austriackiego. Z dzienników tutejszych żaden dziś nie przypomnił sobie tej daty — a jednak jest to rocznica bardzo ciekawa i ważna, bo w Austrii konstytucyjnej nie często się zdarzało, aby gabinet wstępował w siódmy rok życia przy takim zdrowiu, jak gabinet hr. Taaffego. Wprawdzie położenie rządu z powodu ugody węgierskiej i skomplikowanych interesów materyalnych, które tam w grę wchodzi, w tej chwili jest dość trudne, jednakże ministerstwo ks. Auersperga w w siódmym roku życia z tego samego powodu (odruczenie traktatu handlowego z Węgrami) znajdowało się w daleko trudniejszych położeniu i w namietniejszych zatargach z większością parlamentarną. To też wprawdzie nie można dziś z ręką czuć, że gabinet Taaffego zwyciężko przeprowadził trudne zadanie odruczenia ugody handlowej z Węgrami, atoli prawdopodobnie wywiąże się z tego zadania, poczem pewnie jeszcze na lat kilka będzie dzierżył ster państwa. Pan Tisza stoi niezawodnie silnie, niż hr. Taaffe, ponieważ pierwszy opiera się na zupełnym zaufaniu monarchy i na silnej i solidarnej większości konstytucyjnej parlamentarnej, gdy hr. Taaffemu, cieszącemu się największym zaufaniem monarchy, nie dostaje jednak równie silnej i solidarnej większości parlamentarnej. Ale też w Austrii o wiele o nią trudniej, niż w Węgrzech.

Przed trzema dniami wyjechał ząd pociąg umyślny z kilkaset pałkami do Lourdes. Prowadzi ich były rektor wszechnicy tutejszej, profesor teologii ks.

— Tatarzy przeprowadzą się, ale Kmicie zginie! — rzekł Wołodyjowski.

— Na Boga! — krzyknął nagle hetman — ten Kmicie, żeby jeno miał głowę na karku, mógłby bitwę wygrać, nie zginać!

Wołodyjowski nie odrzekł nic, jednakowoż pomyślał w duszy:

— Nie trzeba było puszczać albo żadnej chorągwi za rzekę, albo pięć...

Przez chwilę hetman znów patrzył przez perspektywę na daleki zamęt, który za rzeką sprawował pan Kmicie; w tém mały rycezn, nie mogąc dłużej ustać, przysunął się i, trzymając szabłę ostrzem do góry, rzekł:

— Wasza dostojność!... gdyby rozkaz, to jabym jeszcze tego brodu poprobował.

— Stać! — odrzekł dość ostro pan podskarbi. — Dość, że tamci zginą.

— Glną już! — rzekł Wołodyjowski, Rzeczywiscie zgłębiał stał się wyraźniejszy i potężniejszy coraz bardziej. Widocznie Kmicie cofał się napowrót ku rzecce.

— Na Boga! tegom chcia! — krzyknął nagle hetman, i skoczył jak piorun ku Wołyniłowiczowskiemu chorągwi.

Pan Kmicie zaś cofał się rzeczywiscie. Po uderzeniu na czerwonych dragonów, ludzie jego cięli się z nimi, ostatka sił dobywając; lecz tchu już brakło im w piersiach, zmachane ręce mdały, trup padał coraz gęściej, i tylko nadzieja, że odsiecz z za rzeki przyjdzie lada chwila, podtrzymywała w nich jeszcze ducha.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(312)

POTOP

PRZEZ

HENRYKA SIENKIEWICZA.

TOM SZÓSTY.

(Ciąg dalszy. — Zobacz numer 184.)

Wstęga dymu przeleciała z jednego końca szeregu w drugi, potem dwie ławy jeźdźców i koni uderzyły o siebie z łoskotem. Konie wspięły się w pierwszym uderzeniu; nad głowami walczących zamigotały przez całą długość linii szabły, jakby wąż błyskawiczny przeleciał z końca w koniec. Złowrogie dźwięki żelaza o hełmy i pancerze dosłyszano aż na drugiej stronie rzeki. Zdało się, że to w kuniach młoty biją w stalowe blachy. — Linia wygięła się w jedną chwilę w półkole, bo gdy środek rajtary ustąpił zepchnięty pierwszym natarciem, skrzydła, na które mniejszy impet przyszedł, stały ciałem na miejscu. Lecz i w środku pancernej żołnierze nie pozwolili się rozzerwać i poczęła się rzeźba straszliwa. Z jednej strony lud obrzumi, przybrany w blachy, opierał się całą potęgą ciężaru koni, z drugiej szara ćma tatarska parła go siłą nabytego rozpędu, siekąc i tnąc z taką niepojętą szybkością, jaką tylko nadzwyczajna lekkość i ciągła wprawa dać może. Jak gdy ćma drwali rzuci się na las sosen gonych, slychać tylko huk siekier i raz wraz wyniosłe drzewo jakies wpada w dół z trzaskiem straszliwym, tak co chwila któryś z rajtarów pochylał błyszczą-

ca głowę i zwał się pod konia. Szabły Kmicicowych migotały im w oczach, oślepiły ich, furkały koło twarzy, oczu, rąk. Daremnie potężny żołnierz wzniesie do góry ciężki miecz, nim go opuści, już czuje zimne ostrze przenikające w ciało, więc miecz wysuwa mu się z ręki, a sam pada krwawym oblizem na kark koni. I jako stado ós napaćnie w ogrodach człowieka, który chciał owoce otrząsać, próżno ten trzępie rekoma, wywija się, uchyla, one umięją przeniknąć do twarzy, twarzy, szyi i każda wbija weń ostrze kłujące, tak ów zacieki, a w tyłu bojach wywiczony lud Kmicicowy rzucał się na oślep, ciał, kasał, kłuł, szerzył strach i śmierć coraz natarczywiej, o tyle właśnie przewyższając swych przeciwników, o ile biegły mistrz w rzemiośle przewyższa choćby silniejszego od się chłopca, któremu praktyki brakuje. Więc poczęła rajtary coraz gęstszym padać trupem, i środek, w którym walczył sam Kmicie, rzędiał tak bardzo, iż lada chwila mógł się już przerwać. Krzyk oficerów, zwolujących w nadważłone miejsce żołnierzy, ginał w zgiełku i dzikich wrzaskach, szereg nie zaciskał się dość szybko, a Kmicie parł coraz potężniej. Sam zbrojny w stalową kolczugę, którą od pana Sapiehy dostał w darze, walczył jak prosty żołnierz, mając za sobą młodych Kiemliczów i Sorokę. Ci na zdrowie pana baczenie mieli dawać i coraz to który odwrócił się w prawo lub lewo, zadając cios okropny; on rzucał się na swym cisawym koniu w gęstwę największą a wszystkie tajemnice pana Wołody-

jowskiego posiadłszy, i siłę mając obrzumił, gasił żywoty ludzkie jak świece. Czasem całą szabłą uderzy, czasem ledwie końcem dosięgnie, czasem ledwie kółeczko niewielkie, a jako piorun szybkie zatoczy i rajtar leci głową w dół pod konia, jakby go grom zmłótł z kulbaki. Inni cofają się przed straszny męzem.

Wreszcie ciał pan Andrzej przez skroń chorążego, a ten zapał tylko jak zarzynany kur i chorągiew z ręki wypuścił — w tej chwili środek się przerwał, a pomieszane skrzydła uczyniły dwie kupy bezładne i cofające się szybko ku dalszym liniom wojsk pruskich.

Kmicie spojrzal przez rozzerwany środek w głąb pola i nagle ujrzał regiment czerwonych dragonów, lecący jak wicher w pomoc rozzerwanym rajtarym.

— Nic to! — pomyślał — za chwilę Wołodyjowski tym samym brodem przyjdzie mi w pomoc.

Tymczasem rozległ się huk armat tak gwałtowny, że ziemia zatrzęsała się w podadach; muszkiety poczęły grzechotać od okupu aż hen do najbardziej wysuniętych szeregów nieprzyjacielskich. Całe pole pokryło się dymem i w tym dymie woletarze Kmicicowi wraz z Tatarami zaczęli się z dragonią.

Ale od strony rzeki nikt nie przybywał w pomoc.

Pokazało się, że nieprzyjaciel umyślnie puścił Kmicicową watahę przez bród, następnie poczęł go zasypywać tak straszliwie z dział i muszkietów, że żywa noga przejść nie mogła. Pierwsz poszli ku niemu ludzie pana Korsaka i powró-

cili w nieładzie; druga Wołyniłowiczowska doszła do wpół brodu i cofnęła się, wprawdzie zwolna, bo był to królewski pułk, jeden z najdzielniejszych w całym wojsku, ale ze stratą dwudziestu towarzyszy, znakomitej szlachty, i dziewięćdziesięciu pocztowych.

Woda w szecerku, który stanowił jedynie tylko przejście przez rzekę, pluskala tak pod uderzeniami kul, jak pod ciężkim ulewam deszczem. Armatnie przelatowały na drugą stronę, rozrzucając łumany piasku.

Sam pan podskarbi nadjechał skokiem i popatrzwszy, uznał, że niepodobna, aby jeden żywy człek mógł przedostać się na brzeg przeciwny.

A jednak mogło to stanowić o losach bitwy. To też czolo hetmana zachmurzyło się srodze. Przez chwilę patrzył przez perspektywę na całą linię wojsk nieprzyjacielskich i krzyknął na ordynansa:

— Ruszaj do Hassun beya, niechaj orda, jako może, przepławi się przez głęboki brzeg i na tabor niech uderzy. Co w wozach znajdują, to ich!... Armat tam nie masz, jedno z rzeką będą mieli robotę.

Oficer skoczył ile tchu w koniu; hetman zaś posunął się dalej, gdzie pod wierzbiną na łące stała chorągiew laudańska i zatrzymał się tuż przed nią.

Wołodyjowski stał na jęć czele, posępny, ale milczący, jeno w oczy hetmańskie patrzył a wąsikami ruszał.

— Co myślisz waść? — spytał hetman — przeprowadzą się Tatarzy?

Zscholnke. [Według depeszy „Figara“ panny zostały przyjęte nieprzyjaznymi demonstracjami na dworcu w Lyonie. — Blizszych szczegolow o tym najnowszym popisie anarchistow lugduńskich nie mamy dotad.]

O zmarłym tu nagle gieldowiczu Jakubie Rappaporcie, jednym z glownych czynnikow Laenderbanku, jedni twierdza, ze pozostawil grube monety, drudzy, ze jego stosunki majatkowe sa bardzo zawiklane.

ZIEMIE POLSKIE.

* O podróży cesarza Franciszka Józefa do Galicji a arcyksięcia Rudolfa do Lubochenka piszą do „Czasu“ z Wiednia:

Na zapytanie w kompetentnym miejscu otrzymano kategorię odpowiedzi, że dotychczas nikomu nie jest wiadomym o zamiarze, a tem mniej o postanowieniu podróży następcy tronu z małżonką do Lubochenka, w ogóle o podróży do Rosji. Żadnych nie ma dotąd w tej mierze ani oznak, ani przygotowań. Przeciwnie zdaje się, że dyspozycje co do podziału czasu, odnoszące się do tej wysokiej pary, stoją w sprzeczności z temi wiadomościami, a wizyta arcyksięcia Karola Ludwika z małżonką w Peterhofie zdaje się czynić zbędną wszelką inną wizytę ze strony dworu austriackiego. Podróż do Rosji następcy tronu z małżonką już i dla tego nie jest prawdopodobną, że oboje jeszcze Galicji nie zwiedzili, lubo żywią to pragnienie. Przejazd przez Galicję dawałby po temu sposobność, lecz na teraz nie jest w planie, a znowu trudno być już w Galicji, a przeciwie ominiąć ją. Inna rzecz podczas manewrów wojskowych, które są specjalnym zajęciem i nie pozwalają na uboczne zwiedzenie kraju. Zapewniono mnie, że i cesarz podczas manewrów wcale nigdzie nie zatrzymuje się w Galicji nie będzie, że nie zatrzyma się ani w Krakowie, ani w Lwowie, ani też nie będzie zwiadał spalonego Strzyja. Podróż będzie czysto wojskową, wykluczone są wszelkie przyjemności, „der oberste Kriegsherr“ będzie mieć tylko wojskowe otoczenie, dwór będzie po obozowemu urządzony. Nie będzie to podróż, lecz ściśle tylko udział w manewrach.

Dalaj pisze „Czas.“

W uzupełnieniu tego, co nam donosi korespondencya wiedeńska, z naszej strony dodać możemy, że cesarz przybędzie do Lubiana dnia 6 września. Manewra odbywać się będą do 15 września, w którym to dniu monarcha zwiedzi forteczne roboty około Przemysła, a wieczorem uda się wprost koleją Karola Ludwika i koleją północną do Tyrolu na ćwiczenia wojskowe, nie zatrzymując się nigdzie, nawet w Wiedniu. Następca tronu, arcyksiążę Rudolf stanie w Lubieniu cztery dni po przybyciu tamże cesarza, tak, że nie będzie brał udziału w manewrach pierwszych dni; również w tych pierwszych dniach nie wezmą w nich udziału oficerowie zagraniczni. — W Lubieniu czynią się znaczne przygotowania z powodu zapowiedzianego tamże pobytu cesarza i jego wojskowego orszaku; krowiarnia zamieniona została na stajnia, w której pomieszczonych będzie osmdziesiąt koni.

NIEMCY.

* Berlin, 13 sierpnia. W ostatnim czasie zapanował ożywiony ruch pomiędzy drukarzami niemieckimi, którzy idąc za przykładem innych klas zarobkujących, postanowili wymódz na właścicielach drukarni wyższą od obecnej zapłatę. Sprawa ta jest o tyle ułatwiona, że istnieje ułożona za porozumieniem pomiędzy pryncypałami a cecerami taryfa zarobkowa, którą można zmieniać dowolnie za obustronną zgodą. Obecnie obowiązująca taryfa datuje się od r. 1878. W celu zmiany tej taryfy zbiera się 17 sierpnia w Lipsku rewizyjna komisya, do której w każdym z 12 niemieckich okręgów wybrany zostanie jeden pryncypał i jeden cecer, i której przedłożona będzie nowa taryfa, wykazująca pod każdym względem podwyższenie zarobku drukarzy. Wczoraj zebrali się w Kolonii liczni właściciele drukarni z ósmego okręgu, obejmującego prowincyę nadrenską i Westfalię, którzy uwzględniając przyszły zjazd lipski, powzięli następujące uchwały: „Zebrani polecają reprezentantowi właścicieli drukarni 8 okręgu, który ma się udać do Lipska, ażeby unikając, o ile można, dyskusyi nad poszczególnymi punktami, glosował przeciwko całej taryfie, proponowanej przez stowarzyszenie cecerów niemieckich, a to z tego powodu, że stosunki właścicieli drukarni nie pozwalają na jakakolwiek zmianę pod tym względem, i że nowa taryfa szkodziłaby tylko tym pryncypałom, którzy trzymają się ściśle przepisów dotychczasowej taryfy, a przyniosłaby korzyści jedynie tym niesumiernym drukarzom, którzy wyzyskują pracę uczniów.“ — Nie lepsze od nadrenskich jest położenie drukarzy w innych prowincjach monarchii pruskiej. Nie brak u nas konkurencyi drukarni, posługujących się uczniami, a proponowana przez niemieckich cecerów nowa taryfa o tyle, że poparla tę konkurencyę, że drukarnie, dające zatrudnienie cecerom, dając im większy zarobek, musiałyby podnieść cenę druków i w ten sposób napędzałyby nowych uczniów, zatrudniającym przeważnie uczniom, nowych odbiorców.

Doprowadziły to ostatecznie do ruiny oficy, kierujące się uczciwymi zasadami, lub zmusiły je do porzucenia zasad, nie pozwalających im wytrzymać rywalizacyi, na której oznaczenie Niemcy używają bardzo niepięknego wyrazu

„Schmutz-Concurrenz“. Czy domagający się wyższej płacy cecerzy wyszliby na tem dobrze — to inne pytanie; — tegi cecer zarabia w Poznaniu 20 do 25 m. tygodniowo, a to przecież płaca dość przyzwoita, by się nią zadowolić i nie rościć sobie pretensyi, które mogą się jedynie przyczynić do ruiny drukarskiego przemysłu. Sądymy też, że nasi poznańscy cecerzy nie pójdą za przykładem swych niemieckich towarzyszy, lecz okażą i pod tym względem większą dojrzałość społeczną i zrozumienie istniejących stosunków.

— Ciekawe rozporządzenie wydał landrat powiatu Uelzen w Hanowerze, zakazując pod karą w danym razie aż 9 marek udzielania jakichkolwiek datków wdręjącym rycerzom przemysłu. Drugi paragraf tego jednego w swoim rodzaju ukazu opiewa, że udzielenie pożyczki i części ubioru dla zaradzenia chwilowej koniecznej potrzeby może być wolnym od kary w razie, gdy wyłaczona jest możliwość, że owo wsparcie nie zostanie zamienione na pieniądze, albo wódkę. Prawdą jest niezaprzeczona, że żebractwo jest ciężką plagą dla ludności wszystkich stanów, ale nikt chyba nie zaprzeczy, że rozporządzenie landrata ilcenskiego wkacza w granice chrześcijańskiego miłosierdzia, które przeciwie dotychczas wolne było od wszelkich paragrafów. Zakaz ten ogranicza w ogóle osobistą swobodę, bo landrat zakazuje obywatelom udzielania wsparcia ludziom, którzy im się wydają godnymi pomocy. Można karać żebraków, ale nigdy ludzi, którzy dają jałmużnę. Przeciwie wreszcie policya nie może się uważać za kompetentnego sędziego w kwestyi, czy jakiś żebrak potrzebuje istotnie jałmużny, czy też nie.

— Wywóz cukru, który już w miesiącu czerwcu wykazywał znaczną przewyżkę w porównaniu z zeszłym rokiem, był w miesiącu lipcu trzy razy większy, aniżeli w tym samym miesiącu przeszłego roku. Wywieziono 1,244,000 centnarów, podczas kiedy w roku 1885 wywóz wyniósł tylko centnarów 384,000.

— W księżce ministerjalnego radcy dr. Wiesego, o której referowaliśmy przed kilkoma dniami w osobnym artykule, znajdujemy następujące ciekawe szczegóły o stanowisku, jakie dr. Falk zajmował w obec równoprawnienia żydowskich nauczycieli i uczniów. P. Wiese pisze:

Poprzednicy Falka uważali za swój obowiązek bronić idei niemieckiej i chrześcijańskiej szkoły w obec uroszczeń żydowszczyzny, zmierzającej do konsekwentnego wyzyskania obywatelskiego równoprawnienia. Dr. Falk stanął stanowczo po stronie żydów. Wątpliwości, jakie mu przedstawiałem z tego powodu ze stanowiska etycznego i religijnego, nie uczyniły na ministrze żadnego wrażenia. Był on tego zdania, że przez ustanowienie kilku nauczycieli żydowskich przy wyznaczonych szkołach wyższej nie odbiera się jej konfesyjnego charakteru. Wedle p. Falka, zdolnym był kandydat żydowski do udzielania wszystkich przedmiotów, z wyjątkiem religii chrześcijańskiej. Słuchał on cierpliwie moich wywodów, ale postępowal wedle własnych zapatywań. Mówił też nieraz, że nie chce przeczyć, iż ze wszystkich motyów kierujących ludzkością najsilniejszą jest religia, i że rozwój niemieckiego ludu możliwy jest jedynie na podstawie chrześcijaństwa, pomimo to jednakże twierdził, że wykład historii powierzyć można żydowi z równym spokojem, jak chrześcijaninowi. Tak samo — zdaniem pana ministra — nie przeszkadza równoprawnieniu żydowskich nauczycieli potrzeba uwidatnienia żywołu religijnego i etycznego przy interpretacyi starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osiąga dopiero cel, gdy uczniom wyjaśni się różnice, jaka zachodzi pomiędzy religijnymi i etycznymi poglądami starożytnych autorów. Wskazywałem na greckie tragedye, na dyalogi Platona i na pisma Cycerona, które czytają w prymie, i oświadczylem, że tutaj gramatyczne uwagi nie wystarczą, gdyż tego rodzaju lektura osią

stwo przeciw chorobie cukrowej. Aby ułatwić sprzedaż tego „lekarstwa”, wziął Müller do pomocy księgarza Stahna, mieszkającego w Berlinie, Gitschinerstr. 90. Müller poleca dwa lekarstwa, jedno do nacierania, a drugie do zazywania. Urzędowo zbadane te środki wykazały, że maśćka do nacierania składa się z balsamu peruwiańskiego, z okowity i z eteru octowego. Wartość rzeczywista tego preparatu wynosi 40 fen. Do wewnętrznej zazywania polecone leki zawierają: wodę cyjanową z słabym rozczyńcem okowity i kwasu salicylowego, a to może najwięcej 24 fen. kosztować, oba lekarstwa mają zatem właściwie tylko 64 fen. wartości, publiczność płaci jednak za nie 10 marek.

Co też to można przy dzisiejszej wolności procederowej ludzkość jako lekarstwo sprzedawać! Prasa słusznie dopomina się, aby przynajmniej w tym punkcie zmieniono cenzurę przepisów ordynacji procederowej, i aby zakazano ogłaszania w gazetach środków polecanych przez olejkarzy. Dopóki się nie ukaza ośnośne przepisy, powinno społeczeństwo czuwać nad swoim zdrowiem. Każdy, kto czuje się cierpiącym na jaką chorobę, niechaj się odda w ręce lekarza, a niech nie szuka pomocy u ludzi spekulujących tylko na kieszeni bliźniego. Widzimy z ogłoszeń berlińskich przydyum policyjnego, jakie to bezwzględnie wysokie ceny płaci publiczność za „leki” mające tylko kilkanaście lub kilkadziesiąt fenigów wartości, a mogące raczej szkodzić zdrowiu a nie dopomóc mu.

* **Cholera.** Od czwartku do piątku południa zachorowały w Rjece 4 osoby; zmarła jedna; w Tryeście zachorowało 17 osób, zmarło 5. — Od 5 b. m. do czwartku wieczorem zachorowało w obrębie miasta Tryestu 43 osób, a zmarło 33; zachorowały zatem w stosunku do przeszłego tygodnia 2 osoby więcej a zmarło 7 osób więcej. Od pojawienia się cholery zachorowało w ogóle na nią 186 osób, z tych zmarło 118, wyzdrowiało 47, a 21 znajduje się jeszcze w kuracji. W Isoli (Istria) zachorowało od środy 14 osób, zmarło 6.

* **Kalendarz.** Jutro w niedzielę dnia 15-go sierpnia Wniebowzięcie N. M. P.

Wschód słońca o godz. 4 minut 42. Zachód o godzinie 7 minut 25.

Pojutrze dnia 16-go sierpnia św. Rocha wyznawcy.

Wschód słońca o godzinie 4 minut 44. Zachód o godzinie 7 minut 23.

TELEGRAMY.

London, 13 sierpnia. Sąd przysięgłych wydał wyrok potępiający na socjalistów Willcomsa i Mainwaringa, których oskarżono o tamowanie ruchu na ulicy. Skazani mają złożyć 20 funtów szterl. kaucyi i dać nadto rękojmią, że w przyszłości dobrze się będą prowadzili.

— Lejarnia żelaza firmy Kinnersley i Spółki w Kildgrovie w Nordstaffordshire przestała pracować z powodu zastojów w handlu. Z tego powodu pozostało bez chleba około tysiąc robotników.

Wiadomości literackie i artystyczne.

* **Przegląd Kościelny** wyszedł nr. 7 i zawiera: Artykuł wstępny: Dobroczynność prywatna w Paryżu (dokończenie). — Kwestye teologiczne: Władze spowiedników w czasie tegorocznego jubileuszu. — Korespondencje: Z diecezji krakowskiej: † Zofia Gertruda Samek, Benedyktyńska w Staniątkach. — Kronika: Poznań: Nominacje. — Instalacje. — Rezygnacja ks. Biskupa Janiszewskiego. — Ks. kanonik Kurowski. — Polskie diecezje: Nowy Biskup chełmiński. — † O. Teofil Baczynski. — Rzym: Nominacje. — Sekundyte Ojca św. — Niemcy: Jubileusz uniwersytetu w Heidelbergu i dar królewski Ojca św.

* **Wieczorów Rodzinnych**, tygodnika ilustrowanego dla dzieci nr. 32 wyszedł z druku i zawiera: Doświadczenie fizyczne (z drzewor). W lecie, wierszyk przez Helenę Bojarską. — Księga pamiętnych czynów. — Złote pachole, powieść z dawnych czasów przez M— (ciąg dalszy). — Fantastyczne figury sztuki i rzemiosł (z drzewor). — Cierpliwość i praca.

— Pośród śniegów i lodów, pamiętnik szesnastoletniego podróżnika w krainach północnych (ciąg dalszy). — Rozmaitości. — Lamigłówni i rozwiązania.

W d o d a t k u: Historia o grzecznym Władziu, zazdrosnym Milusiu i wypchanym króliku. — Fijolek, wierszyk przez A. E. Odyńca. — Nieroztropny zajęczek. — Niezgodni królewicze, bajka prawdą przepłataną (ciąg dalszy). — Lamigłówni i rozwiązania. — Skrzyżnika do listów.

Dodatek książkowy: Przygody młodego chłopca w szkołach, z francuskiego.

Przybyli do Poznania.

Poznań, 13 sierpnia.
LUZIŃSKIEGO HOTEL FRANCUSKI. Pani Treskow z córką z Nieszawy, hr. Skórzewski-Potulicki z Prochnowa, hr. Potulicki z Siedlea, Walewski z Mostek, Taczanowski z Szypłowa, Kurnatowski z żoną z Pożarowa, Haentschke ze Szczecina.
KAMIENSKIEGO HOTEL BERLIŃSKI. Świątkowski z żoną z Buku, Hoffmann z Konina, Płoszyński z Drezna, Mańkowski ze Swadzińia, Rożyński z żoną Królestwa Polskiego, dr. Pajzdowski z Lwówka.

(13) LOTERYA.

(Bez gwarancji.)
Berlin, dnia 13 sierpnia.
Przy dalszym dziś ciągnięciu czwartej klasy 174 król. pruskiej loteryi klasowej padły następujące wygrane:

(Numera, przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 210 marek.)
31 57 (300) 72 (550) 98 193 204 50 (300) 314 98 401 47 67 631 45 705 32 96 864 97 (3000) 917 58 1030 122 48 74 249 (300) 67 87 852 99 407 (1500) 41 524 657 72 729 59 922 31 73 93 95 2228 75 303 20 54 69 78 432 52 66 88 (1500) 535 54 (1500) 75 94 (550) 651 809 28 935 3020 (3000) 142 56 61 76 219 20 86 396 411 44 522 37 77 621 68 96 710 35 38 74 852 916 (550) 4043 (550) 52 107 278 (3000) 327 43 82 87 423 (3000) 609 708 (300) 10 (550) 24 40 807 26 912 33 76 89 (300) 5072 99 120 22 95 228 (550) 42 58 300 11 456 71 507 616 30 42 719 57 831 969 6072 (300) 34 70 (1500) 102 29 215 41 82 (550) 301 54 79 (300) 400 3 14 26 (300) 53 524 53 74 657 99 739 70 73 7071 76 117 272 324 46 402 501 37 57 67 (300) 635 62 730 (1500) 31 56 813 19 (3000) 53 923 (300) 39 (3000) 45 90 97 8143 232 43 49 50 58 62 69 90 887 400 22 35 78 87 517 (550) 72 80 605 18 69 788 59 82 848 (3000) 923 74 9006 32 (300) 109 (1500) 71 98 (550) 281 313 421 599 802 52 746 868 987.

10013 84 295 303 44 60 401 7 (3000) 83 506 41 72 604 733 89 94 892 91 995 (300) 11012 19 (300) 40 322 59 437 (1500) 42 91 587 63 (300) 67 655 69 78 87 749 93 875 85 (550) 917 28 12022 94 117 25 45 210 62 (1500) 343 96 415 24 57 78 521 626 27 43 (300) 746 94 (1500) 906 51 13174 227 305 60 438 515 631 745 97 930 44 (300) 67 14000 53 88 146 250 79 89 332 413 (1500) 28 47 527 30 64 91 615 45 85 723 30 85 95 819 37 73 912 13 (550) 50 15003 17 (550) 20 72 104 (300) 206 28 471 539 (550) 629 97 118 49 830 50 82 920 59 60 64 71 (300) 16068 117 247 60 72 542 (300) 600 714 26 (550) 82 40 41 (300) 77 83 817 60 95 948 (300) 67 17104 5 9 12 14 (300) 91 (1500) 207 309 24 30 (550) 436 (550) 78 562 605 55 57 80 770 849 968 69 (300) 94 18070 116 (300) 45 253 95 (300) 314 448 596 611 (550) 68 71 749 28 90 807 39 925 19025 58 70 131 45 259 (550) 404 29 527 44 78 (1500) 616 70 73 95 744 64 800 4 18 75 900 7 51 55 63.

20010 21 45 56 (300) 65 (300) 77 98 131 (300) 324 78 81 502 23 (300) 68 675 743 92 830 61 79 907 35 87 21005 93 119 231 94 (300) 368 487 (300) 587 722 28 55 839 64 79 908 (550) 22027 32 128 70 72 312 43 (550) 64 411 42 659 (3000) 792 834 (1500) 49 921 (1500) 23005 7 20 61 94 115 20 45 61 220 58 325 (300) 81 491 97 508 40 62 (1500) 72 80 (300) 670 98 748 61 84 86 805 11 69 926 31 61 (1500) 87 24014 (550) 120 56 264 (300) 434 45 552 65 601 (550) 16 27 744 50 73 (300) 826 91 16 23 (300) 55 71 25088 116 20 (1500) 22 33 210 (300) 300 22 49 57 (300) 509 34 66 83 99 787 801 48 53 71 (300) 939 (3000) 69 (1500) 26112 (300) 80 (550) 207 35 84 329 442 73 98 632 37 54 82 86 781 895 (1500) 954 27009 13 66 188 209 23 (300) 47 317 451 597 619 (1500) 840 (550) 59 989 25077 122 340 91 402 3 37 (300) 96 528 87 90 611 41 55 68 79 98 (550) 702 6 64 79 939 76 91 29005 35 77 84 122 (300) 29 362 486 (300) 91 (300) 565 616 55 731 37 93 807 (550) 902 52 77.

30052 117 58 231 42 84 91 94 (550) 323 79 (550) 421 37 86 507 27 58 90 (1500) 601 29 773 902 16 51 31036 62 (300) 80 81 148 87 261 327 63 (300) 67 418 69 95 521 38 62 78 618 (300) 92 788 888 56 918 (1500) 47 32009 238 72 382 450 63 659 719 (550) 857 988 99 33023 29 63 132 35 (300) 43 (1500) 60 217 59 308 485 509 55 78 676 98 711 27 31 975 84 92 34069 129 68 265 901 12 68 75 448 513 626

61 99 706 35 (550) 84 916 82 80 35001 97 (550) 264 75 601 (300) 63 64 697 933 38 36001 13 97 102 45 77 95 200 11 13 52 (300) 68 96 (1500) 374 415 54 72 579 96 629 708 36 69 (6000) 74 802 20 31 932 34 37013 191 227 (1500) 52 97 814 16 78 84 420 542 60 66 67 75 658 705 6 895 (1500) 927 36087 174 86 321 462 95 541 606 702 33 41 809 (550) 95 909 35 (1500) 42 (300) 312 29 35 79 84 436 44 64 564 80 94 (550) 99 643 (300) 84 732 59 68 75 (300) 80 92 834 985.

40038 106 9 441 (1500) 48 568 (300) 93 96 641 (6000) 44 82 721 827 976 96 41047 76 108 (550) 14 82 97 249 342 93 411 23 26 37 85 698 720 30 52 63 71 900 (300) 16 61 62 (3000) 42073 78 117 21 (300) 27 34 283 367 79 457 67 150 28 65 74 654 721 46 53 56 84 816 973 98 43007 65 90 116 19 (1500) 36 72 (300) 90 204 21 844 455 95 537 641 66 736 75 854 92 950 54 78 83 (300) 44022 34 59 91 168 (1500) 85 204 389 (550) 523 84 89 612 40 71 751 (550) 822 69 915 76 45138 (550) 57 206 312 14 (550) 435 52 81 506 30 37 41 43 632 (300) 43 740 51 (300) 92 892 (550) 900 46 46022 82 102 13 (300) 91 217 24 94 440 250 609 60 701 810 63 78 (3000) 957 47002 169 222 58 72 84 304 26 (300) 29 47 50 (300) 59 576 675 706 76 898 958 48013 53 135 (300) 256 58 (550) 63 365 (300) 68 449 76 505 9 28 64 80 610 (6000) 710 23 (550) 69 (300) 87 (3000) 864 71 75 81 947 (300) 78 80 49057 77 159 225 72 (300) 84 (550) 93 (300) 302 4 38 44 436 (300) 71 560 89 98 641 (300) 49 (1500) 701 819 82 913 (3000) 43 62.

50010 23 59 104 21 237 57 88 331 (300) 39 437 74 522 42 54 627 895 96 (300) 901 46 62 51059 (300) 112 19 57 292 (550) 307 59 69 97 445 57 (300) 506 56 94 609 16 741 819 919 47 54 52006 34 37 63 82 118 20 24 39 47 (550) 74 89 97 202 33 315 41 (3000) 61 91 401 (300) 19 29 51 512 50 77 (550) 620 58 89 94 95 706 29 58 64 803 (300) 18 37 95 (1500) 927 (300) 53022 234 74 307 38 59 (300) 88 40 11 19 (550) 554 94 (300) 57 69 (550) 894 69 54016 35 45 101 44 76 (300) 79 943 (300) 412 24 52 75 (3000) 79 (1500) 527 (300) 59 86 636 51 96 708 803 9 13 42 72 93 55004 97 104 84 371 88 441 43 667 (300) 78 (1500) 88 (300) 812 45 (300) 930 67 82 (300) 56029 102 202 15 31 303 (550) 9 (300) 86 449 559 (300) 86 235 52 64 91 417 21 31 (300) 99 573 74 616 59 (1500) 77 739 821 997 59007 23 153 80 93 (300) 255 68 311 21 453 (550) 59 546 71 93 97 612 35 719 (3000) 884 922 59103 22 61 210 304 75 83 432 535 (15000) 55 95 605 71 88 99 852 89 92 (550) 972 78.

60013 92 103 23 35 228 40 48 330 70 475 565 625 88 730 808 44 48 (3000) 78 92 915 61103 33 51 (300) 78 (300) 88 137 56 63 76 211 22 24 (300) 85 440 69 (3000) 506 50 52 812 81 82 957 62049 91 128 200 (300) 13 331 565 621 41 700 (300) 10 98 812 53 (300) 63031 33 129 31 83 (300) 324 39 40 68 90 (300) 406 22 (3000) 575 707 51 837 (300) 948 84 95 64101 88 243 64 337 401 6 12 43 (3000) 47 (3000) 98 508 64 07 610 27 34 75 703 25 33 67 71 83 87 802 42 900 (3000) 43 62 65005 37 68 (300) 150 (550) 92 243 88 311 18 53 72 (550) 415 75 (1500) 537 44 57 94 611 89 90 766 97 806 (3000) 11 21 30 89 97 949 52 75 66010 28 53 241 64 81 99 305 96 461 79 517 58 61 622 54 58 (1500) 65 (300) 787 97 (300) 847 (300) 980 67031 137 43 87 274 366 99 424 509 664 (550) 97 (550) 881 907 34 53 83 68067 85 (3000) 130 95 282 324 61 63 406 42 (300) 66 98 555 636 45 64 88 89 739 (550) 40 (300) 70 889 95 455 69149 61 92 215 32 36 52 71 74 304 74 413 42 92 (1500) 575 353 96 753 68 (300) 72 93 84 39 60.

70119 50 65 76 216 (550) 64 319 47 49 55 75 76 (300) 92 437 79 82 602 25 67 91 746 860 (1500) 909 14 71050 (1500) 109 13 97 (300) 234 38 (3000) 321 407 87 502 (550) 18 89 653 750 65 812 999 72023 308 (1500) 32 81 (550) 556 62 626 (300) 59 (550) 705 16 87 832 44 47 55 902 10 33 70 80 94 (300) 73118 242 352 66 481 530 36 40 62 (3000) 618 26 710 26 82 816 17 45 74018 84 103 11 39 (300) 349 59 (300) 461 84 538 610 (300) 58 98 788 90 823 907 25 (300) 32 (1500) 37 38 63 64 87 75005 70 (1500) 71 77 135 (3000) 64 83 (1500) 276 94 305 (1500) 478 530 89 666 (300) 76 783 97 873 (550) 938 76 86 89 76041 49 152 (300) 264 322 29 49 (300) 466 71 94 542 619 70 762 65 802 82 924 41 94 99 77101 16 24 69 85 208 9 11 26 (550) 91 310 14 69 80 88 98 400 1 9 31 540 93 683 702 3 59 817 74 901 (300) 75 78006 72 88 151 232 78 96 335 (300) 84 86 91 469 79 (1500) 97 503 8 33 95 740 94 882 977 (550) 91 79010 (6000) 97 407 38 548 54 72 85 677 90 (550) 92 715 (550) 84 (300) 802 55 933 37.

80038 64 (300) 127 97 237 91 94 363 83 86 98 (300) 460 567 84 91 (300) 606 58 863 916 61044 (550) 49 106 (1500) 24 53 307 43 80 84 95 401 82 673 716 76 85 98 825 (3000) 79 81 98 965 62188 (300) 247 87 306 16 (300) 93 535 690 726 815 903 83121 37 44 78 (1500) 263 (300) 64 87 352 402 38 89 (300) 522 50 772 (300) 73 802 924 79 84048 132 (300) 65 220 77 302 (1500) 13 437 (550) 52 79 637 99 728 82 817 950 (300) 85442 552 93 (300) 614 73 (550) 99 (550) 700 38 89 800 33 932 49 77 86036 47 182 201 25 74 357 431 78 568 601 35 814 88 919 68 70 67132 280 81 85 (1500) 93 (3000) 355 56 99 (550) 408 14 17 37 713 24 49 61 (300) 79 (550) 914 16 51 56 88007 (550) 32 37 (1500) 60 94 114 41 51 56 81 (3000) 266 71 303 60 (300) 60 (300) 403 (300) 15 (1500) 17 (300) 50 (1500) 55 82 95 (300) 536 (300) 66 611

73 707 801 80 (1500) 950 (1500) 89028 32 81 (1500) 82 97 100 4 47 55 60 77 83 227 51 99 342 56 (300) 99 (300) 478 89 515 58 726 927 74. 90011 71 (300) 92 141 96 293 398 99 441 (550) 52 78 506 9 13 50 77 87 626 (550) 27 36 39 716 64 813 (550) 958 91012 (300) 120 215 303 14 44 67 (1500) 453 68 502 76 603 14 (300) 18 89 92 727 (550) 42 53 839 98 903 20 29 91 (300) 92003 100 251 57 330 56 90 401 537 53 67 665 (550) 89 702 5 21 31 811 (3000) 41 84 910 44 66 67 93001 34 76 128 35 209 16 (3000) 19 70 93 420 509 (1500) 27 71 673 (3000) 800 94037 108 45 92 214 (550) 304 83 414 27 43 506 18 (300) 27 621 24 (550) 809 13 959.

Stan powietrza.

Dnia 13 sierpnia 1886 r. o 8 godzinie rano.

Stacje.	Barometr.	Wiatr.	Stan powietrza.	Temp. C.
Mulaghmore ..	745	W.	5 zachm.	14
Aberdeen ..	750	Pld.Pld.Z.	1 zachm.	13
Christiansund ..	744	Pld.Z.	2 pochmurno	12
Kopenhaga ..	758	Pld.Pld.Z.	2 zachm.	14
Sztokholm ..	755	Z. Pn. Z.	2 pół zachm.	15
Haparanda ..	754	spokojnie.	1 pochmurno	14
Petersburg ..	756	Z.	2 zachm.	15
Moskwa ..	755	Z. Pn. Z.	2 zachm.	16
Kork. Queenst.	743	Pld.Z.	3 zachm.	16
Brest ..	758	Z. Pld.Z.	5 zachm.	16
Helder ..	755	Pld.Pld.Z.	1 zachm.	14
Sylt ..	758	Pld. W.	1 deszcz	14
Hamburg ..	760	Pld. W.	3 zachm.	13
Swinemünde ..	761	Pld.Pld.Z.	2 parno	16
Neufahrwasser.	762	Pld. Z.	4 zachm.	17
Klajpeda ..	762	Pld.Z.	4 zachm.	13
Parýž ..	758	Pld.Pld.W.	2 zachm.	13
Monaster ..	759	Pld. W.	1 pochmurno	14
Karlsruhe ..	761	spokojnie.	1 pogodnie	15
Wiesbaden ..	760	Pld. Z.	1 pół zachm.	14
Niemchum ..	762	W.		

Cukrownia w Opalenicy

Towarzystwo akcyjne.

Szanownych panów akcjonariuszów, uprawnionych do głosowania, t. j. właścicieli akcji 1-902 zaprasza się niniejszym uprzejmie na

zwyczajne walne zebranie,

które odbędzie się

w sobotę dnia 4 września r. b. w południe o godz. 12 w lokalu cukrowni Opalenickiej.

Porządek dzienny:

- 1) Przedłożenie bilansu i wniosek o przyjęcie takowego.
- 2) Ustanowienie dywidendy.
- 3) Wybór nowego w miejsce występującego członka rady nadzorczej.

Sprawozdanie z ruchu obrotowego, wraz z bilansem i rachunkiem zysków i strat leży w kantorze cukrowni i przegladaniem być może przez pp. akcjonariuszów.

Upoważnienia do zastępstwa przedłożone być powinny dyrekcyi najpóźniej do 3-go września r. b.

Rada nadzorcza.

H. von Tiedemann.

Cukrownia w Zdunach

Tow. akcyjne.

Szanownych pp. akcjonariuszów Towarzystwa naszego zaprasza się niniejszym uprzejmie na

zwyczajne walne zebranie,

które odbędzie się

w środę 15 września 1886 r. przed połudn. o godz. 11 w Zdunach w sali p. Domsa.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie z ruchu obrotowego za r. 1885/6.
- 2) Przedłożenie bilansu.
- 3) Sprawozdanie komisji z rewizji rachunków.
- 4) Udzielenie deszary.
- 5) Wybór członka rady nadzorczej.

Akcje potrzebne do legitymacji złożyć trzeba aż do d. 7 września w domach bankowych G. von Pachaly's Enkel w Wrocławiu, Hirschfeld & Wolf w Poznaniu, W. Schiess w Magdeburgu albo w kasie Towarzystwa w Zdunach.

Panowie, którzy podpisali akcje II emisji, wylegitymowani są naszą księgą akcyjną.

Sprawozdanie, bilans i konto zysków i strat przejeżdżać mogą w naszym kantorze począwszy od 1 września r. b. Zduny dnia 12 sierpnia 1886.

Rada nadzorcza.

Scholtz.

Osiedliłem się w Poznaniu

Dr. Holtzer,

lekarz praktyczny itd.

na Chwaliszewie Nr. 57,

w domu p. Schlesingera.

Sprzedż losów

do król. pruskiej 175 loteryi klasowej rozpoczyna się 16 sierpnia br. Zamówione losy proszę wcześniej odebrać. (4611)

Kirsten, królewski kolektor loteryjny, św. Marcin 62.

Do 175 król. pruskiej loteryi klasowej zamówione odnośnie zarezewowane losy, mogą być odebrane począwszy od dnia dzisiejszego. Są jeszcze do nabycia 1/1, 1/2, 1/4 i 1/8 losów. (4618)

Poznań, dnia 16 sierpnia 1886.

M. C. Hoffmann,

król. pruski kolektor loteryjny, św. Marcin Nr. 47.

Kawę

codziennie świeżo paloną, czytą i o smaku delikatnym, no 0,80 do 2,00 mk. tudzież mój bogato zaopatrzony skład kaw surowych polecam szanownej Publiczności. (4619)

M. C. Hoffmann, św. Marcin 47.

Jasiński i Ołyński

DROGERYA

Poznań, ś. Marcin Nr. 62, poleca

- oliwy do maszyn,
- smarowidło na osie,
- tran szwedzi Bergen,
- oliwa na patentowane osie Malaga,
- dwusiarczyk wapna,
- makuchy lniane i rzepiowe,
- farby na posadzki szybko schnące z lakierem bursztynowym i spirytusowym,
- rozmaite mydła do prania, mączkę ryżową i pszenną,
- modre, borax, świece stearynowe i wszelkie artykuły w gospodarstwie domowym niezbędne.

(3691 b)

Drobne oszczędności

począwszy od 10 fenigów przyjmie n.ż. podpisany Bank po 8% Kąży składają y przynajmniej 10 fen. otrzymuje bezpłat. książeczkę, z której o dalszych warunkach dowiedzi.ć się może. Lokal Banku znajduje się przy ulicy Wilhelmowskiej No. 21 naprzeciw Hotelu francuzkiego. (1891.)

Bank
Związku Spółek Zarobkowych
Dr. Kusztelan.

Loterya!

Przez powiększenie król. pruskiej 175 loteryi od 1-jej klasy od przyszłego poniedziałku w mojej kolekcji w znacznej ilości do nabycia. 1/4 oryginalna koszt 10 M. 50 f. 1/2 25 1/4 5 1/4 W co "d. piero" ukończonę 4 klasie 174 loteryi grane numerami rezerwuję tylko od dnia 15. 8. najpóźniej do dnia 24 bm. Po upływie tego czasu, traci się prawo do dotychczasowego numeru. (4616)

Król. pruski kolektor loter.

H. Bielefeld,
Poznań,
Młyńska ulica Nr. 24.

Zakład

Naukowo-wychowawczy żeński

Maryi Serwatowskiej

w Krakowie, ul. Wiśniewa 1 8.

Nauka rozpoczyna się z dn. 1 września.

Zakład ten od lat 10. istniejący, udziela nauk według przepisów Władz szkolnych, w szkołach wydziałowych czyli gimnazjach żeńskich, obowiązujących, przycem atoli, z szczególną troskliwością zajmując się nauką języków: francuzkiego, niemieckiego, a. gieskiego, tuż z wstąpieniem jak również nauką muzyki.

W skutek licznych żądań tych rodziców, którzy do szkół publicznych na początkową naukę dzieci posyłać nie chcą, a w domu prawidłowo uczyć ich b.ż.ć nie m. g.ą, bądź sobie nie życząc, urządzona zostanie w zakładzie z dnem 1 września br. czteroklasowa szkoła elementarna, ściśle według organizacji szkół wzorowych, pod kierunkiem seminarjów nauczycielskich zostających.

Po ukończeniu czteroklasowej szkoły elementarnej przejdą panienki do klas wyższych jakie dotąd w zakładzie istniały; wreszcie dla tych, które pragną składać egzamin dojrzałości w seminarjach, lub w ogóle nabrać wyższego wykształcenia, urządzonym zostanie dwuletni kurs przygotowawczy z wykładem pedagogiki, higieny, somatologii prócz języków i innych przedmiotów.

Z zakładem będzie połączony jednoroczny kurs praktyczny, poświęcony nauce wszelkich gałęzi gospodarstwa domowego, ogrodnictwa, tudzież robót, wchodzących w zakres przemysłu domowego.

Dokładniejszych szczegółów udziela się na żądanie i rozseła programy.

Suisse.

Pensionnat de demoiselles.

Lausanne, Chemin des Cèdres.

Education et instruction très soignées. Excellentes références.

Occasion de voyage. S'adresser à Mlle Marie Schuster, institutrice du dit pensionnat, actuellement à Jersey.

ce p. Posen. (4432)

Od lat 10 z najlepszym skutkiem używany!

Nadlekarza sztabowego i fizyka

Dr. G. Schmidt'a

olejek na słuch

leczy prędko i gruntownie przejściową głuchotę, ropienie uszne, kłucie w uszach, w przypadkach nawet zastarzałych i najuporczywszych. — Usuwana tymczasem przykrą szum w uszach, tudzież lekka głuchota, jak o tem świadczą tysiące oryginalnych atestów. — Cena butelki olejku zprzejęsem używania 3 Mks. 50 fen. — Olejek ten jest do nabycia w szkołach i aptekach. W Poznaniu w aptece Czerwonej Radlauera. (4530)

RAIN-EXPELLER

„Z kotwicą“

jest bardzo dobrą środką przeciw

Cierpienia brzuszne,

choroby płciowe, skutki zarazy i onanii, słabości męskie, upławy, polucye, aląca uryna, mokrzyenie, uryna krwawa, cierpienia pęcherza i nerek, leczy listownie według najnowszej ścienyficznęj metody, za pomocą środków nieszkodliwych. Bez przerwy zawodni! Najściszejsza dyskretność! (1338)

W wszystkich wypadkach możliwych do wyleczenia, ręczę za skuteczność. Prospekty i atesty na życzenie rozsyłamy bezpłatnie. (Portorium listu wynosi 20 fen.)

Dr. Westeroth.

Basel-Binningen (w Szwajcaryi).

Wyborowe

piwo kobyłepolskie

poleca

Restauracya Monopol.

Z powodu korzystnego zakupu, sprzedaje po bardzo niskich cenach

znana firma Huebner

D. Dybizbański

zegarmistrz,

św. Marcin Nr. 58, przy Rycerskiej ul.

i poleca bogato zaopatrzony skład regulatorów od 12-200 M.; budziki prawdziwe paryzkie, Freybur-skie Bekera od 7-20 M.; zegary ściennie, kukawki pięknie rzeźbione, z wyborowego drzewa, od 5-45 M.; złote zegarki Rem. i kluczykowe, od 30-300 M.; srebrne Rem. i kluczykowe z złotem brzegami, od 18-60 M.; młokwe zegarki Rem. i kluczykowe, od 12-30 M. Wielki wybór łańcuszków męzkich i damskich ze złota, srebra, talmi i niklu, tudzież wszelkiego rodzaju biżuterje. Wszelkie zamówienia i reperacye w zakresie nie wchodzące, wykonuję spiesznie i akuratnie po cenach bardzo niskich, dając za chodzenie tychże 2 letnią gwarancję.

D. Dybizbański, (3183)

zegarmistrz Huebner, św. Marcin 58, przy Rycerskiej ul.

Bandaż

na (Hoden i Leistenbrüche) raptury (3826)

różnego systemu

i bez sprężyn, poleca także gorsety maszynowe i różne maszyny na krzywe nogi, jako też na wszelkie ułomności. Bandaże wykonują się podług miary praktycznie, a ceny umiarkowane.

T. Lisiecki,

bandażysta,

Poznań, Szeroka ul. Nr. 27.

J. & A. Witkowsky

w Poznaniu, Berlińska ul. 1

pozwalają sobie niniejszym unieście o nadejściu w wielkim wyborze (4357)

najnowszych materyałów

zagranicznych i krajowych

na porę jesienną i zimową.

Sześcioletnia gwarancya

Dogodne warunki splatey.

Fortepiany, pianina, harmonia

z fabryk renomowanych po cenach fabrycznych poleca w wielkim wyborze (3184)

W. Witajewski

Poznań, św. Marcin 18.

Tamarinden-Conserven

des Apotheker C. Kanoldt, Gotha.

Beständiges Paratit gegen Verstopfung und alle durch diefelbe entftehenden Leiden (Schnierhoden, Migräne, Gichtleiden etc.). Ueberaus angenehmer Geschmack — erfrischende und belebende Wirkung auf das Verdauungssystem. Verdaunung und Appetit nicht storend, verträglich für den schwächsten Magen.

Preis à Schachtel 80 Pf. — in allen Apotheken.

Zum Genuß vor Nachahmungen achte man auf den Namen des Erfinders „C. Kanoldt.“

(1328)

Szanownej Publiczności miasta Poznania i okolicy donoszę uprzejmie, iż (4314)

pracownią moją tapicerską i dekoratorską przeniosłem z św. Marcina na ulicę Berlińską. Przy tej sposobności pozwalam sobie nadmienić, iż powiększyłem interes, otworzywszy

magazyn gotowych wyściełanych mebli i polecam się łaskawym względem. Jak dotychczas, tak i nadal będę się starał wszystkim wymaganiom zadosyć uczynić.

Antoni Karlewicz,

tapicer i dekorator,

róg Berlińskiej i Młyńskiej ulicy, w domu pana Feckerta.

Magazyn i fabryka mebli

własnego wyrobu

W. Szkaradkiewicz

w Poznaniu, ul. Wilhelmowska Nr. 20, naprzeciw hotelu Francuzkiego i ulicy Podgórnęj.

Specyalność:

Kompletne urządzenia pokoi salonowych, sypialnych, jadalnych itd.

w najozdobniejszych, jako też i pojedynczym wykonaniu. Garnitury dekorowane w plusze, rypse oraz i fantazyjne materye, w wielkim wyborze i najnowszym stylu. (3319)

Ceny umiarkowane.

SRODEK

do konserwowania drzewa.

Carbolineum Avenarius, olej do pociągania i nasycania zamiast farb olejnych i smoły do utrwalenia budowli drewnianych i przedmiotów drewnianych wszelkiego rodzaju. Srodek to najkorzystniejszy i najtańszy do konserwowania drzewa. 4173

Również skuteczny na grzyby i ściany wilgotne.

Liczne świadectwa. Wielokrotnie polecany przez wszelkiego rodzaju pisma industryjne. Prospekta bezpłatnie. Główny skład na WKS. Poznańskie u

F. G. Fraas'a Następców

w Poznaniu.

Handel farb i towarów drogerjnych.

W. Pluciński

siodlarz w Poznaniu, św. Marcin Nr. 1

poleca swoją fabrykę i skład dobrze zaopatrzony w szory, chomąta rozmaitego gatunku z eleganckim okuciem, siodła męskie i damskie, czapraki, szpicróggi, bicze parol i czterokonne, francuzkie kufry dla dam, również ręczne torby do pieniędzy, portmonetki, torby szkolne dla chłopców i dziewcząt, szelki, praktyczne przybory myśliwskie, oraz wszelkie artykuły do konnej i powozowej jazdy. (3340)

Aptekarza Radlauera regenerator do farbowania włosów.

bez ołowiu i z gwarancją nieszkodliwości dla zdrowia, ma tę wyborną własność, iż przywraca każdemu włosom pierwotny kolor, jaki miały bądź jasny, bądź brunatny, bądź też czarny. Nie jest on nienaturalnym środkiem do farbowania włosów, jak ekstrakt orzechowy, kamień piekielny, lub onkier ołowiany, a jego działanie chemiczne na tem polega, iż dostarcza włosom pierwiastku zabarwiającego (barwnik siarczany), który utracił. — Dotychczasowe środki do farbowania włosów były z jednej strony szkodliwe dla zdrowia, gdyż zawierają w sobie ołów albo kamień piekielny, a z drugiej strony farbowania za pomocą ekstraktu orzechowego musiały być codziennie powtarzane i wpaadało zaraz każdemu w oczy, natomiast Radlaera Regenerator do farbowania włosów przywraca pierwotny kolor włosów na drodze naturalnej, a kilkakrotne użycie starczy na kilka tygodni. Butelka = 1 marka 50 fenigów.

PRZEPIS UŻYWANIA.

Najlepiej jest przed udaniem się na nocny spoczynek pomazać obficie włosy za pomocą gąbki lub szczotki Radlaera Regeneratorem do farbowania włosów i potem przeczesać głowę grzebieńsem. Butelka = 1 marka 50 fen. Radlaera król. uprzyw. Czerwona apteka w Poznaniu.

Dla uchronienia się od oskłamień bezskutecznych, nasładowanych środków, należy żądać wyraźnie jedynie prawdziwego regeneratora do farbowania włosów z Czerwonej apteki Radlaera w Poznaniu.

ASTHME

Duszność, chrypka, katary zadawnione i wszelkie cierpienia kanałów oddechowych ustępują po użyciu RUREK LEVASSEURA.

Skład głowy w Paryżu u Pana LEVASSEUR RUE DU PONT-NEUF, 7.

Do nabycia w aptece p. Dr. Mastkiewicza w Poznaniu. (2)

Cenniki rozsyła gratis i franko.

MAGAZYN

MEBLI.

Kompletne urządzenia (antique et renaissance) w wielkim i gustownym wyborze, jako też meble od najozdobniejszych do zupełnie skromnych, poleca po cenach nader umiarkowanych (3832)

A. ANDRUSZEWSKI.

Wszelkie prace dekoracyjne, tapicerskie i reperacyjne wykonuję ściśle według zamówienia, trwale i tanio.

Wielka Rycerska ulica Nr. 8.

Cenniki rozsyła gratis i franko.

Kościelną bieliznę

od najtańszej do najwykwintniejszej, jako też **paszy do alb** poleca

(2561)

S. HOFFMANN,
Bazar.

Fabryka

wyrobów stolarskich budowlanych i mebli

z pomocą maszyn pędzonych silnią parową
w Poznaniu, przy ulicy W. Garbary nr. 49

wykonuje wszelkie roboty stolarskie w zakres budowli wchodzące, również schody i posadzki.

Roboty kościelne jako to: ołtarze, ambony, ławki i t. d.

Wyroby tokarskie i rzeźbiarskie.

Meble wszelkiego rodzaju wedle najnowszych żurnali.

Kosztorysy i rysunki na żądanie w jak najkrótszym czasie.

Szanownej Publiczności polecam również mój w temże samem miejscu znajdujący się

SKŁAD MEBLI,

luster, marmurów i robót wyściełanych

zaopatrzonej w jak największy wybór towarów.

Całkowite garnitury na pokoje sypialne, jadalne, mieszkalne, salony, buduary, pokoje gościnne i t. d. w różnych stylach po cenach fabrycznych.

Za rzetelną trwałą robotę i wyborowy materiał daję wszelkie poręczenie.

Meble wyściełane i wszelkie dekoracje wykonuję we własnych warsztatach tapicerskich.

Zwracam uwagę Szanownej Publiczności na to, że wszelkie meble na składzie u mnie będące, wyrabiam we własnej fabryce w skutek czego polecić je mogę po cenach daleko przystępniejszych od innych składów, sprzedających takowe dopiero z drugiej ręki.

J. ZEYLAND.

Wielka Rycerska ulica nr. 8.

(347) **MAGAZYN
MEBLI.**

Kompletne urządzenia (antique et renaissance) we wielkim i gustownym wyborze, jako też meble od najzodobniejszych do zupełnie pojedynczych, poleca po cenach nader umiarkowanych

A. Andruszewski.

Wszelkie prace dekoracyjne, tapicerskie i reperacyjne wykonywam ściśle według zamówienia, trwale i tanio.

Wielka Rycerska ulica nr. 8.

M. SOBECKI

Fabryka wyrobów woskowych

Bielnik wosku

Poznań, Szeroka ulica nr. 24

poleca

Świece ołtarzowe z wosku białego i złotego, Świece gromniczne, Paschały z granami, Stoczki, świeczki, Knotki Paryżskie do wiecznej lampy z porcelanowymi pływakami.

Świece wykonyw się także za zamówieniem przy podaniu długości i ciężkości.

Wysyłki uskutecznią się odwrotnie.

J. Białas,

POZNAŃ,

Chwaliszewo 74, I, obok apteki.

poleca swój bogato zaopatrzony skład zegarków kieszonkowych, nadto regulatorów, budzików i zegarów ściennych, — jako też wielki wybór złotych i srebrnych wyrobów. Także wiele różnych przedmiotów muzycznych. Dalej prawdziwe ratenowskie okulary, binokle, termometry itp. Oprócz tych wyżej podanych mam jeszcze inne przedmioty w zakres ten wchodzące i takowe sprzedaję po nader niskich cenach. Wszelkie reperacje wykonuję, jak wiadomo, bardzo tanio, przytem rzetelnie i pod gwarancją.

Superfosfaty

mąkę z kości, mąkę z żużli Thomasa pod gwarancją zawartości polecamy jaknajtaniej z fabryki „Union“ franco do każdej stacyi drogi żelaznej

JASIŃSKI I OŁYŃSKI

św. Marcin 62.

(213)

Nowości

na porę wiosenną i letnią w **kostymach, okryciach** oraz wyroby **włniane i jedwabne** polecamy po cenach nader umiarkowanych.

Sławski & Bogusławski

Poznań w Bazarze.

(2039)

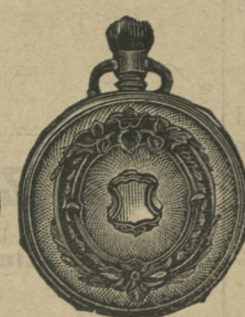
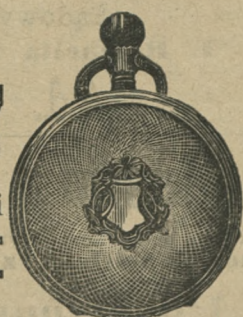
T. Otmianowski,
Poznań, Jezuitka ul. 1.

Specjalny skład
Sprzętów kuchennych i domowych

Wielki
wybór!

Zegarki złote i srebrne. Remt., regulatory i zegary ścienne.

Wielki
wybór!

Herofony, albumy, skrzynki grające melodye polskie.

Łańcuszki złote, srebrne, z imitacji i niklu.

Zegary stołowe paryżskie i budziciele.

(1187)

w najrozmaitszych kształtach i dekoracjach

Wielki wybór!

prawdziwych genew. zegarków złot. z fabr. Patek, Philippe & Co.

poleca

W. SZULC, zegarmistrz

w Poznaniu w Bazarze.

Szczotki,

do włosów, do zębów, do paznogi oraz szczotki do froterowania, zamiatania i szorowania, do dywanów, ubrania, butów, do koni i bydła, grzebielce, oraz różne grzebienie w jak najlepszym gatunku, po cenach umiarkowanych sprzedaję

ED. KARGE,

Nowa ulica (Bazar).

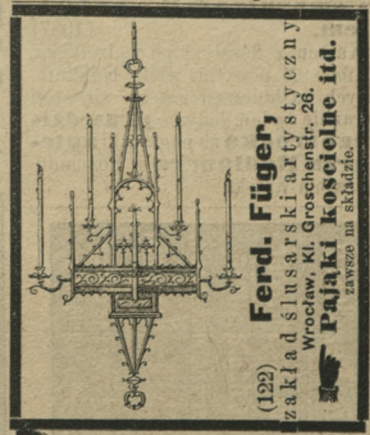
Zamówienia z prowincji uskutecznią się bezwzględnie.

(2338)

Dr. Sprangera [158]

krople żołądkowe

pomagają natychmiast na migreny, kurecz żołądkowy, mdłości, ból głowy, zaleganie, kwasę żołądkową, wzdęcie, zawrót głowy, kolki, skrofny itd. Znakomitą na hemoroidy i trwady brzuch. Sprawiają szybko i bez bólesci stolec przywracając apetyt. Nabyć można w aptekach w Odolanowie i w Ostrzeszowie. Butelka po 60 fen.

Lustracye

i rady rolnicze.

Abym najtańszym kosztem osiągnąć największe różnice dochody i zyski udziela rad, zaprowadza lub poprawia urządzenia gospodarze, odpowiednio do każdej miejscowości dostosowane, agronom doświadczony długoletnią praktyką w rozmaitych okolicach i krajach. O warunkach dowiedzieć się można listownie, adresując pod literami J. N. w Poznaniu w cukierni p. Sobieskiego.

K. Piotrowski,

rewizor ksiąg gospodarczych, Poznań, Wrocławska ul. 19, III p. poleca się do rewidowania i zakładania ksiąg gospodarczych i kupieckich jako i do wykazania rzeczywistych zysków. Upraszam o łaskawe wczesne oferty, aby mógł zadość uczynić wszystkim zamówieniom.

(2330)

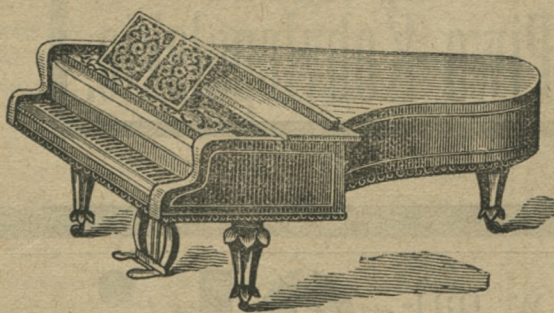
Nowości

w materyach na paletoty i ubrania na porę jesienną i zimową z fabryk zagranicznych i krajowych odebrał w wielkim wyborze i poleca

K. Skoraczewski,

krawiec.

Stary Rynek nr. 8. I pięć.

Dogodne warunki spłaty.

6-cio letnia gwarancya.

Fortepiany, pianina, harmonia

z fabryk renomowanych po cenach fabrycznych poleca w wielkim wyborze

(1078)

W. Witajewski

Poznań, św. Marcin 18.

Fabryka wyrobów z miedzi i mosiądzu

J. Krysiwicz

Śty Marcin nr. 65

poleca dla gorzeln przed rozpoczęciem nowej kampanii swe znaczne zapasy rur miedzianych, kurków, wentyli, wiązań, śrub, chłodników do młodzi itd.

Węże do chłodzenia zaciera w kładziach fermentacyjnych, jak również wszelkie inne zamówienia i reperacje po gorzelnjach wykonuje się w jak najkrótszym czasie.

(270)

Polecam się do zakładania

dzwonków elektrycznych

i telefonów

po domach, hotelach i pałacach.

A. Vogt,

ulica Wielka Rycerska nr. 11.

Szanownej Publiczności miasta Poznania i okolicy donoszę uprzejmie, iż pracownia moja tapicerska i dekoratorska przeniosłem ze św. Marcina

(267)

na ulicę Berlińską.

Przy tej sposobności pozwalam sobie nadmienić, iż powiększyłem interes, otworzywszy

magazyn gotowych wyściełanych mebli, i polecam się łaskawym względem. Jak dotychczas, tak i nadal będę się starał wszystkim wymaganiom zadość uczynić.

Antoni Karlewicz,

tapicer i dekorator.

Róg Berlińskiej i Młyńskiej ul. w domu pana Fekerta.

R. Leporowski

Poznań, Podgórna ul. nr. 7.

poleca swą

(215)

fabrykę wyrobów z miedzi i mosiądzu

do wykonywania wszelkich prac w zawód ten wchodzących oraz swą

leżarnią dzwonów i metali,

która wytwarza nowe i przelewa stare dzwony od największych do najmniejszych, dzwonki podwózkowe, kościelne harmonijne, panewki i wszelkie inne przedmioty spiżowe i z innych metali.

Sprzedającym z drugiej ręki odpowiedni rabat.

MŁODZIE FUNTOWE

Główny skład młodzi **S. Aleksander** (H. Kirsten) Śty Marcin nr. 62.

uznane od dawna jako znakomite i wielką siłę posiadające i dla tego bardzo stosowne dla **gorzelników**, poleca istniejący tu już od **40 lat** (344)

Księgarnia Katolicka

w Poznaniu wydała i poleca:

NAUKA

o ś. Sakramencie Bierzowania

Napisal (351)

X. J. Gałęcki.

W 8-cc str. 40. Cena 10 fen. Z przesyłką 15 fen. 50 expl. za 4,50 m. z przesyłką franco. 100 expl. za 8,00 m. z przesyłką franco. 500 expl. za 36,00 m. z przesyłką franco.

Nad grobem

pieśń żałobna

(349)

cztery głosy męskie

(partytura i 4 pojedyncze głosy) jest do nabycia u autora **Stefana Surzyńskiego**, Garbary Nr. 17. Cena kompletnego egzemplarza 50 fen.

LOTERYJA!

Przez powiększenie król.

pruskiej loteryi od 1-szej klasy 175 loteryi, są losy do

tęj klasy od przyszłego poniedziałku w mojej kolekcji

w znacznej ilości do nabycia.

1/4 oryg. kosztuje 10,50 m.

1/8 " " 5,25 m.

W co dopiero ukończonych 4 klasie 174 loteryi grane

numera rezerwuje tylko od

dnia 15 8. do najpóźniej

dnia 24-go b. m.

Po upływie tego czasu,

trać się prawo do dotychczasowego numeru. (357)

Król. pruski kolektor loteryjny

H. Blefeld,

Poznań, ulica Młyńska 24.

Drobne

oszczędności

począwszy od 10 fenygów

przyjmuje niższej podpisany Bank

po 3%. Każdy składający przynajmniej 10 fenygów, otrzymuje

bezpłatnie książeczki, z których o dalszych warunkach dowiedzieć

się może. Lokal Banku znajduje się przy ulicy Wilhelmskiej nr. 21 naprzeciw hotelu

francuzkiego. (352)

Bank

Związku Spółek Zarobkowych.

Dr. Kuzstelan.

Panie

potrzebujące pomocy

i rady w różnych cierpieniach kobiecych oraz przyjęcia

na czas pewien w domu spokojnym, znajdują także u akuszerki **Selmy**

Ditmann, we Wrocławiu, przy ul. Fryderykowski nr. 26. I piętro. (121)

Pianina

tanio za got. lub na raty. Fabryka WEIDENSLAUER, Berlin NW.

Każdy nagmiotek

rogówki i brodawki wytepić

się bez bólu i niezawod, skutkiem w najkrótszym czasie

powszechnie słynnym i jedynie prawdziwym

specjalnym środkiem aptekarza **S. Radlauera**, smarując tylko pedzelkiem. (1087)

Karton z flaszeczką i pedzelkiem, 50 fen. Z powodu wielu bezskutecznych

nasładowań należy się atoli wyraźnie żądać jedynie **prawdziwego**

środku na nagmiotki aptekarza **Radlauera** w Poznaniu Czerwona apteka.

Niezawodny rezultat!!

kto chce dobra swa sprzedać,

lub kto chce dobra kupić,

ten niech się tylko z zaufaniem zwróci do

Agenta dobr. **LICHTA** w Poznaniu

Szabla, sumienia i dyskretna usługa

dla sprzedających i kupujących.

Do prasowania białizny

poleca się (346)

Emilia Kokocińska,

Wrocławska ul. nr. 40. 2 pięć.

Sprzedaz losów

do król. pruskiej 175 loteryi klasowej

rozpoczyna się 16 Sierpnia r. b. Zamówione losy proszę

jak najrychlejsz odebrać (343)

Kirsten,

król. pruski kolektor loteryjny.

Św. Marcin 62.

Zamówione resp. zarezerwowane losy do

175-tój król. pruskiej loteryi klasowej

można od dzisiaj począwszy odbierać. Nadto można jeszcze

1/1 1/2 1/4 i 1/8 losów nabywać. (353)

Poznań, d. 16. Sierpnia 1886.

M. C. Hoffmann,

król. pruski kolektor loteryjny.

Św. Marcin 47.

Obwieszczenie.

Handlarz obrazów **P. Ellendt** w Poznaniu, Chwaliszewo nr. 18,

nie ma już od dzisiaj począwszy upoważnienia do reprezentowania w jakikolwiek sposób masy konkursowej **J. Reichelta** w Lignicy, ani do żadnych

czynności, któreby powyższą masę konkursową mogły zobowiązywać; odtąd

nie można wyżej wymienionemu żadnych wpłacać pieniędzy, za któreby

masa właśnie odpowiadać miała. (331)

Sejście reszt należności powyżej wymienionej masy powierzone

zostało kasyerowi **p. C. Prottsch** w Poznaniu, Piekary 19.

Lignica, dnia 8 sierpnia 1886.

Sądowy zawiadowca

I. Reichelta masy konkursowej

Ad. Blasche.

Oszczędność i korzyści

wynikające przy zakupieniu powszechnie używanych grubo posrebrzanych

(alferidowych) sztućcy **Christoffa** z Paryża wykazuje niżej

uzasadnione (296)

Porównanie.

1 tuzin łyżek i tyleż widelcy stołowych w ciężkiej wadze

srebra kosztuje około 300 mrk. Za te same pieniądze

otrzymuje się

12 łyżek stołowych 27,60 Z przeniesienia mrk. 219,60

12 widelcy stołowych 27,60 1 łyżkę do sosu 5,50

12 noży stołowych 28,80 1 łyżkę do komputu 5,60

12 łyżeczek do kawy 14,40 1 nóż i widelec do sera i masła 8,60

12 łyżek deserowych 25,20 1 widelec i łyżkę rog. do

12 widelcy deserowych 25,20 sałaty 9,60

12 noży deserowych 24,— 1 nóż i widelec do tranzer. 12,—

12 laweczek do noży 13,20 1 szufelkę i widelec do ryb 14,40

2 łyżki półmiskową 14,40 2 sólniczki podwójne 11,60

1 łyżkę wazową 11,20 1 sikko do herbaty 4,40

1 łyżkę do tortu 8,— 1 cążki do cukru 3,—

Do przeniesienia 219,60 4 korki do butelek 5,60

Razem 118 szt. za mrk. 300.

Chcący nabyć takż sam komplet ze szczerego srebra musiałby

wydać około mrk. 1700 kapitał, który utkwiony w tych sprze-

żach na zawsze martwym pozostaje, a który w stanie czynnym przynosiłby

po 6 od sta licząc rocznie 102 mrk. procentu z czego wynika że

po 3 latach zyskanem żąd 306 mrk. pokrywa się cały wydatek

zakup sztućcy **Christoffa**. Te zaś dla elegancji swęj i gustownych fa-

szonów w zupełności zastępują srebra prawdziwe. Sztućce **Christoffa**

najbardziej do codziennego użytku zalecać być mogą, takowe posia-

dają niezwykłą trwałość po wieloletniem używaniu bowiem zawsze na nowo

je posrebrza. Wszelkie reperacje i posrebrzanie zużytych sztućcy wykonuje się

po możliwie tanich cenach. Stare do użytku nie zdolne srebra przyjmuje

w zamian.

J. STARK,

specjalny skład wyrobów z alfenidy i sprzętów kościelnych.

Poznań, Wilhelmowska ul. 21.

J. Hoeptner & Comp.,

Wrocław, Ritterplatz nr. 2,

poleca swój bogato zaopatrzony (1843)

Skład wszelkich sprzętów kościelnych

z każdego metalu i w każdym stylu jako to: kielichy,

cyborya, monstrancje, lichtarze ołtarzowe i pajaki,

pacyfiakły, i t. d. Oprócz tego krucyfiksy, z cyny,

drzewa jako i malowana ne żel. blasze, statuy mona-

chijskie w wielkim wyborze po cenach oryginalnych.

Reperacje starszych sprzętów używanych do nabo-

żeństwa i pozłocenia wykonujemy starannie i tanio.

Cierpiącym na żołądek i rekonwalescentom

polecam moje pod gwarancją czystości naturalne, znakomite

Czerwone wina feslawskie

za 100 litrów mrk. 130, 150, 180, 200.

za butelkę mrk. 1.10, 1.25, 1.50, 1.60, 1.75 excl. szkła.

Wysła się także i w mniejszych sądkach. Cennikami

chętnie służę. (332)

Feliks Przyszkowski,
Racibórz.

Handel hurtowny wina węgierskiego.

Kapitały na wielkie majątności

po 4 1/4% przy pełnej walucie w sumach nie

niżej 500,000 marek (1935)

na mniejsze posiadłości

po 4 1/2% na lat 10 i dłużej; Kapitały amory-

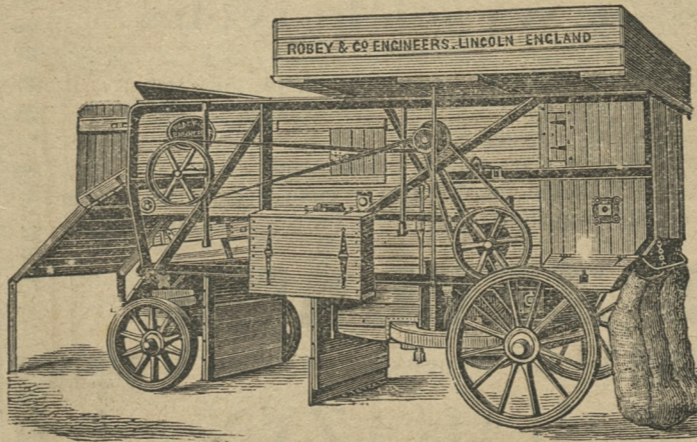
tyzujące się począwszy po 4 3/4% nabyć można za

pośrednictwem

Adolfa Thiela
w Bydgoszczy.

SPECYALNOŚĆ:

Kompletne angielskie parowe maszyny do młócenia, młócznie z patentowanymi ramami żelaznymi

budowane u

Robey i Sp.

Reprezentant: Adolf Thiel w Bydgoszczy.

Wina węgierskie

od lat dwudziestu corocznie osobiście na Węgrzech wprost od producentów zakupywane, poleca w wy-

borze bardzo obfitym. (1880)

A. Cichowicz.

NB. Przy odbiorze w beczkach oryginalnych oddaje po cenach hurtowych.

Niemniej polecam wszelkie inne wina mianowicie

Bordeaux, reńskie, mozelskie, burgundzkie i znane marki szampańskie.

Do zaprawiania owoców

polecam najpiękniejszą **rafinadę** po cenie bajecznie

tanięj, jako też **ocet** winny w kilku gatunkach.

(354)

B. Glabisz.

Św. Marcin 14.

Pasy do lokomobil bez końca.

Płachty nieprzemakalne dla lokomobil.

Worki do zboża.

Smarowniki „Tovote“ i do tychże stały

łuszczyz.

(273)

Opakunek asbestowy oraz wszelkie inne przy-

bory dla gorzelnii i cukrowni

poleca po cenach umiarkowanych

fabryka pasów

Z. Mazurkiewicz,

Poznań,

Berlińska ulica nr. 5.

Osiedliłem się

W POZNANIU.

Dr. Holtzer

lekarz praktyczny i t. d. (350)

Chwaliszewo 57 (w domu p. Schlesingera).

Powróciłem.

Dr. Pauly,

radzca zdrowia. (358)

Pługi rozmaitych wielkości i konstrukcyi,

Spulchniacze, brony i walce,

Siewniki szerokokorzutne **Drewitza, Eckerta**

i **Robillarda,**

Siewniki rzędowe nowej poprawnej konstrukcyi,

Kartoflarki **Münstera** z najnowszemi ule-

przeniami z patentowanym kołem

Gutowskiego lub tegoż

Młockarnie manezowe i parowe,

Lokomobile o sile 3, 4 i 8 do 10 koni.

Patentowane iskrochrony **Gutowskiego** do

lokomobil,

Wialnie i tryery do czyszczenia zboża,

Śrótowniki do zboża ręczne lub konne,

Pompy do wody i gnojówki

poleca po znacznie niższej cenie

Fabryka machin

H. Cegielskiego

w Poznaniu. (348)

Codziennie świeżo paloną

kawę,

czystą i delikatną w smaku 0,80 do 2,00 marek, jako i swój

dobrze zaopatrzony skład kaw surowych. poleca

M. C. Hoffmann.

(355)

Św. Marcin 47.

Adolf Seiler, Wrocław.

Pierwszy śląski instytut artystyczny malowania

(1800) na szkłe i oprawiania okien w ołów.

Specjalność: okna kościelne.

Fabryka ram, rzeźby i pozłacania

M. Nowickiego & Grünastla

843

Zakład założony

843

843

843

843

843

843

843

843

843

843